

Ηθική, εταιρική
ευθύνη
και αειφορία

5^ο Κεφάλαιο

11η Έκδοση

Διοίκηση
Επιχειρήσεων

Bateman | Snell

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΖΙΟΛΙΑ

Μαθησιακοί στόχοι (1)

Μετά τη μελέτη του κεφαλαίου, θα είστε σε θέση να:

1. Περιγράψετε πώς οι διαφορετικές ηθικές αντιλήψεις καθοδηγούν τη λήψη αποφάσεων.
2. Εξηγήσετε πώς οι εταιρείες επηρεάζουν το ηθικό τους περιβάλλον.
3. Σκιαγραφήσετε μια διαδικασία λήψης ηθικών αποφάσεων.
4. Συνοψίσετε τα σημαντικά θέματα που περιβάλλουν την εταιρική κοινωνική ευθύνη.

Μαθησιακοί στόχοι (2)

Μετά τη μελέτη του κεφαλαίου, θα είστε σε θέση να:

5. Συζητήσετε τους λόγους του αυξανόμενου ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων για το φυσικό περιβάλλον.
6. Αναγνωρίσετε τα μέτρα που μπορούν να πάρουν τα διοικητικά στελέχη για να διοικήσουν τις επιχειρήσεις τους, λαμβάνοντας υπόψη το περιβάλλον.

Ηθική

★ Ηθική

↳ Το σύστημα των κανόνων που διέπει την ιεράρχηση των αξιών.

Πιθανά αποτελέσματα των δύο επιλογών: αλήθεια ή ψέμα (1)

Πλαίσιο	Αποτελέσματα ψέματος	Αποτελέσματα αλήθειας
Αντικρουόμενες προσδοκίες	<ul style="list-style-type: none">• Είναι ευκολότερο να πείτε ψέματα παρά να αντιμετωπίσετε μια διαμάχη.• Προσφέρει γρήγορη ανακούφιση από την ύπαρξη του προβλήματος.• Αφήνει το υποβόσκον πρόβλημα άλυτο.• Ίσως δεν έχει συνέπειες με σημασία, καλές ή κακές.• Ο ψεύτης πρέπει να εκλογικεύσει την πράξη του για να διατηρήσει τη θετική εικόνα του για τον εαυτό του.	<ul style="list-style-type: none">• Είναι συναισθηματικά δυσκολότερο από το να πείτε ψέματα.• Ίσως διορθώσει το υποβόσκον πρόβλημα.• Ίσως προκαλέσει περαιτέρω διαμάχη.• Μερικές φορές, είναι δύσκολο να έχει αντίκτυπο σε μια διάτρητη δομή.• Καλλιεργεί τη φήμη του ως «έντιμου» ατόμου.

Πιθανά αποτελέσματα των δύο επιλογών: αλήθεια ή ψέμα (2)

Πλαίσιο	Αποτελέσματα ψέματος	Αποτελέσματα αλήθειας
Διαπραγμάτευση	<ul style="list-style-type: none">• Βραχυπρόθεσμο κέρδος.• Οικονομικά θετικό αποτέλεσμα.• Βλάπτει τη σχέση μακροπρόθεσμα.• Ο ψεύτης πρέπει να εκλογικεύσει την πράξη του.	<ul style="list-style-type: none">• Υποστηρίζει την υψηλής ποιότητας μακροπρόθεσμη σχέση.• Καλλιεργεί τη φήμη της εντιμότητας.• Προσφέρει ένα πρότυπο για τη συμπεριφορά των άλλων.

Πιθανά αποτελέσματα των δύο επιλογών: αλήθεια ή ψέμα (3)

Πλαίσιο	Αποτελέσματα ψέματος	Αποτελέσματα αλήθειας
Διατήρηση της εμπιστοσύνης (που μπορεί να απαιτήσει τουλάχιστον ένα ψέμα, εκείνο της παράλειψης)	<ul style="list-style-type: none">• Προστατεύει οποιοδήποτε καλό λόγο υπάρχει για την εμπιστοσύνη.• Διατηρεί μια μακροπρόθεσμη σχέση με την πλευρά προς την οποία διατηρείται η εμπιστοσύνη.• Ίσως προβάλλει την εξαπάτηση στην εξαπατημένη πλευρά.	<ul style="list-style-type: none">• Παραβιάζει την εμπιστοσύνη της πλευράς που εκμυστηρεύεται.• Μακροπρόθεσμα, γίνεται προφανές σε όλες τις πλευρές ότι το άτομο τις έχει εξαπατήσει.• Δημιουργεί την εντύπωση της εντιμότητας πάνω από τη χρηστικότητα.

Πιθανά αποτελέσματα των δύο επιλογών: αλήθεια ή ψέμα (4)

Πλαίσιο	Αποτελέσματα ψέματος	Αποτελέσματα αλήθειας
Αναφορά της δικής σας επίδοσης μέσα σε ένα οργανισμό	<ul style="list-style-type: none">• Μπορεί να προωθήσει το άτομο ή το σκοπό του.• Με τον καιρό, καλλιεργεί τη φήμη της ανεντιμότητας.• Ο ψεύτης πρέπει να συνεχίσει να ψεύδεται για να φανεί συνεπής.	<ul style="list-style-type: none">• Δημιουργεί τη φήμη της εντιμότητας.• Ίσως το αποτέλεσμα να μην είναι πάντα θετικό.

Είναι προσωπικό ζήτημα (1)

- ★ Οι περισσότεροι από εμάς θεωρούμε ότι λαμβάνουμε σωστές, **ηθικές** και αμερόληπτες αποφάσεις.
- ★ Αλλά οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν **υποσυνείδητες** προκαταλήψεις που ευνοούν τους ίδιους και τις ομάδες μέσα στις οποίες λειτουργούν.

Είναι προσωπικό ζήτημα (2)

- ★ Τα **διοικητικά στελέχη** αρκετά συχνά:
 - ↳ Προσλαμβάνουν ανθρώπους που τους μοιάζουν.
 - ↳ Θεωρούν ότι **είναι απρόσβλητα** σε καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων.
 - ↳ Διεκδικούν περισσότερο εύσημα από όσα πραγματικά τους αξίζουν.
 - ↳ **Κατηγορούν τους άλλους**, όταν θα έπρεπε να αναλαμβάνουν και εκείνα ένα μέρος της ευθύνης.

Είναι προσωπικό ζήτημα (3)

- ★ Εάν ο εργοδότης πληρώνει για τον υπολογιστή, καθώς και για το χρόνο που περνάτε μπροστά του, είναι ηθικό να χρησιμοποιείτε τον υπολογιστή για πράγματα που **δεν** σχετίζονται με τη δουλειά σας;

Ηθική

★ Ηθικό ζήτημα

↳ Μια κατάσταση, πρόβλημα ή ευκαιρία, όπου το άτομο πρέπει να επιλέξει ανάμεσα σε αρκετές πράξεις, οι οποίες πρέπει να αξιολογηθούν ως ηθικά σωστές ή λανθασμένες.

★ Επιχειρηματική ηθική

↳ Οι ηθικές αρχές και τα κριτήρια που καθοδηγούν τη συμπεριφορά στον κόσμο των επιχειρήσεων.

Συστήματα ηθικής (1)

★ Ηθική φιλοσοφία

↳ Αρχές, κανόνες και αξίες που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι όταν αποφασίζουν τι είναι σωστό ή λάθος.

★ Οικουμενικότητα

↳ Το σύστημα ηθικής που υποστηρίζει ότι όλοι οι άνθρωποι οφείλουν να υποστηρίζουν συγκεκριμένες αξίες, τις οποίες η κοινωνία έχει ανάγκη προκειμένου να λειτουργεί.

Αρχές του Caux (1)

★ Αρχές του Caux

- ↳ Ηθικές αρχές που καθιερώθηκαν από διεθνή στελέχη επιχειρήσεων με βάση το Caux της Ελβετίας, σε συνεργασία με ηγέτες επιχειρήσεων από την Ιαπωνία, την Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Αρχές του Caux (2)

★ **Kyosei**

↳ Το *kyosei* σημαίνει να ζούμε και να εργαζόμαστε μαζί για το κοινό καλό, επιτρέποντας στη συνεργασία και τον αμοιβαίο πλούτο να συνυπάρξουν με τον υγιή και δίκαιο ανταγωνισμό.

★ **Ανθρώπινη αξιοπρέπεια**

↳ αφορά την αξία του κάθε ανθρώπου ως στόχου, όχι ως μέσου για την εκπλήρωση των στόχων άλλων ανθρώπων.

Ερώτηση

Ποια φιλοσοφία στηρίζει την ηθική συμπεριφορά στις γνώμες και τις συμπεριφορές των άλλων ανθρώπων;

- α. Εγωισμός
- β. Ωφελιμισμός
- γ. Σχετικισμός
- δ. Ηθική της αρετής

Συστήματα ηθικής (2)

★ Εγωισμός

↳ Ένα σύστημα ηθικής που καθορίζει την αποδεκτή συμπεριφορά ως αυτή που μεγιστοποιεί τις θετικές συνέπειες για το κάθε άτομο.

Συστήματα ηθικής (3)

★ Ωφελιμισμός

↳ Ένα σύστημα ηθικής που υποστηρίζει ότι το βασικό ενδιαφέρον εκείνων που λαμβάνουν αποφάσεις οφείλει να είναι το γενικότερο καλό, όσο το δυνατόν περισσότερων ανθρώπων.

Συστήματα ηθικής (4)

★ Σχετικισμός

↳ Μια φιλοσοφία που στηρίζει την ηθική συμπεριφορά στις γνώμες και τις συμπεριφορές των άλλων εμπλεκόμενων ανθρώπων.

★ Ηθική της αρετής

↳ Μια προσέγγιση που υποστηρίζει πως οτιδήποτε είναι ηθικό προέρχεται από αυτό που ένα ώριμο άτομο με «καλό» ηθικό χαρακτήρα θα θεωρούσε σωστό.

Συστήματα ηθικής (5)

★ Μοντέλο της γνωστικής ηθικής εξέλιξης του Kohlberg

↳ Κατηγοριοποίηση των ατόμων με βάση το επίπεδο της ηθικής τους κρίσης.

Σύγχρονα ζητήματα ηθικής στις επιχειρήσεις (1)

Αμοιβή Διευθύνοντα Συμβούλου	Ποιο είναι το δίκαιο μισθολογικό επίπεδο για ένα ανώτατο στέλεχος; Είκοσι φορές ό, τι κερδίζει ο μέσος εργαζόμενος; Τετρακόσιες φορές; Οτιδήποτε πληρώνουν οι άλλες εταιρείες στα ανώτατα στελέχη τους;
Κλίμα	Ποια είναι η ευθύνη της εταιρείας αναφορικά με την επίδρασή της στο κλίμα; Για παράδειγμα, εάν οι λειτουργίες σε μια χώρα συνεισφέρουν στην αύξηση της θερμοκρασίας παγκοσμίως κάτι που οδηγεί σε μεγαλύτερες πλημμύρες σε μια άλλη χώρα, πως πρέπει να αντιδράσει η εταιρεία;
Παγκοσμιοποίηση	Όταν μια εταιρεία λειτουργεί σε χώρες με χαμηλότερο κόστος, ποιες είναι οι υποχρεώσεις της, εάν υπάρχουν, σε εργαζομένους σε χώρες υψηλότερου κόστους; Εάν οι τοποθεσίες χαμηλότερου κόστους έχουν χαλαρότερη προστασία για εργαζομένους και για το περιβάλλον, ποια πρότυπα πρέπει να πληροί εκεί η εταιρεία;

Σύγχρονα ζητήματα ηθικής στις επιχειρήσεις (2)

Υγεία

Με το κόστος της υγείας να υπερβαίνει τον πληθωρισμό, οι εργοδότες αγωνίζονται να καλύψουν το κόστος της υγειονομικής ασφάλισης για τους εργαζόμενους. Είναι υποχρεωμένοι ηθικά να παρέχουν αυτή την παροχή; Είναι ηθικό να κάνουν εργαζομένους πλήρους απασχόλησης ημιαπασχολούμενους για να αποφεύγουν να τους πληρώνουν την ασφάλιση ή τα πρόστιμα; Πως πρέπει να χειρίζονται τα διοικητικά στελέχη τις νομικές απαιτήσεις για να προσφέρουν ασφάλεια που καλύπτει ιατρικές διαδικασίες που βρίσκονται σε αντίθεση με τις ηθικές τους αρχές (π.χ. έλεγχος γεννήσεων);

Σύγχρονα ζητήματα ηθικής στις επιχειρήσεις (3)

Παχυσαρκία	Καθώς μια επιδημία παχυσαρκίας απειλεί την υγεία και αυξάνει το κόστος της υγειονομικής περίθαλψης, ποιος είναι ο ρόλος, εάν υπάρχει κάποιος, που πρέπει να παίξουν οι εργοδότες ώστε να ενθαρρύνουν έναν υγιεινό τρόπο ζωής για τους υπαλλήλους τους; Ποιες είναι οι ηθικές υποχρεώσεις που έχουν οι επιχειρήσεις εάν πουλάνε προϊόντα που αυξάνουν την παχυσαρκία;
Ιδιωτικότητα στο Διαδίκτυο	Ποιες είναι οι υποχρεώσεις που έχουν οι εργοδότες αναφορικά με την προστασία της ιδιωτικότητας των υπαλλήλων και των πληροφοριών που αφορούν τους πελάτες; Με την ολοένα αυξανόμενη ιδιαιτερότητα των κυβερνοεπιθέσεων, όλες οι διαδικτυακές βάσεις δεδομένων είναι ευαίσθητες· τι πρέπει να κάνουν οι εταιρείες όταν αποτυγχάνουν τα συστήματα ασφαλείας;

Σύγχρονα ζητήματα ηθικής στις επιχειρήσεις (4)

Πολιτική	Από το 2010, οι επιχειρήσεις και τα εργατικά συνδικάτα στις ΗΠΑ έχουν μεγάλα περιθώρια αναφορικά με ανώνυμες συνεισφορές σε πολιτικούς υποψηφίους. Ποια είναι τα ηθικά όρια τέτοιων συνεισφορών; Πότε είναι ηθικό για μια εταιρεία ή ένα συνδικάτο να διαλέξει πλευρά σε ένα πολιτικό ζήτημα;
Μέσα κοινωνικής δικτύωσης	Ποιες είναι οι ηθικές υποχρεώσεις που έχουν οι υπάλληλοι όσον αφορά το να σχολιάζουν τον εργοδότη τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης; Ποιες είναι οι ηθικές υποχρεώσεις που έχουν οι εργοδότες αναφορικά με την ιδιωτικότητα των υπαλλήλων τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

Σύγχρονα ζητήματα ηθικής στις επιχειρήσεις (5)

Απομακρυσμένη εργασία	Όταν οι εργαζόμενοι εργάζονται στο σπίτι τους ή σε άλλες απομακρυσμένες τοποθεσίες, πως μπορούν είτε αυτοί, είτε οι εργοδότες τους να διασφαλίσουν ότι αυτό το πρότυπο είναι δίκαιο για τους υπαλλήλους, για τους συναδέλφους τους και για την εταιρεία; Πως μπορούν να οικοδομήσουν εμπιστοσύνη;
Μισθοί	Τις τελευταίες δεκαετίες στις ΗΠΑ ο μέσος μισθός έχει μειωθεί. Τι πρέπει να κάνουν οι εργοδότες ώστε να προβάλλουν ότι ο μισθός τους είναι δίκαιος;

Ηθικό περιβάλλον

★ Sarbanes-Oxley Act

↳ Ένας νόμος που ψηφίστηκε από το Αμερικανικό Κογκρέσο το 2002, προκειμένου να καθιερώσει αυστηρούς κανόνες περί λογιστικών και χρηματοοικονομικών αναφορών, ώστε να καταστήσει τα ανώτατα διοικητικά στελέχη υπόλογα, καθώς και να βελτιώσει και να διατηρήσει την επενδυτική εμπιστοσύνη.

Επιχειρηματική ηθική

★ Ηθικό κλίμα

↳ Οι διαδικασίες μέσα από τις οποίες αξιολογούνται και λαμβάνονται οι διάφορες αποφάσεις, στη βάση σωστού και λάθους.

Σημάδια κινδύνου (1)

1. Η υπερβολική έμφαση στα βραχυπρόθεσμα έσοδα, εις βάρος των μακροχρόνιων κερδών.
2. Η αποτυχία καθορισμού ενός γραπτού κώδικα ηθικής.
3. Μια επιθυμία για απλές, γρήγορες λύσεις στα ηθικά προβλήματα.
4. Μια απροθυμία να υιοθετηθεί μια ηθική στάση, που ίσως επιφέρει χρηματοοικονομικό κόστος.

Σημάδια κινδύνου (2)

5. Το ενδιαφέρον για την ηθική μόνο ως νομικό ζήτημα ή εργαλείο δημοσίων σχέσεων.
6. Η έλλειψη καθαρών διαδικασιών για την επίλυση ηθικών προβλημάτων.
7. Η ανταπόκριση στις απαιτήσεις των μετόχων, εις βάρος άλλων παραγόντων.

Σημάδια κινδύνου (3)

★ Ηθικός ηγέτης

- ↳ Κάποιος που είναι ταυτόχρονα ηθικό άτομο και ηθικό διοικητικό στέλεχος, και επηρεάζει τους άλλους ώστε να συμπεριφέρονται ηθικά.

Προγράμματα ηθικής (1)

- ★ **Προγράμματα ηθικής βάσει συμμόρφωσης**
 - ↳ Επιχειρηματικοί μηχανισμοί που είναι, συνήθως, σχεδιασμένοι από το διοικητικό συμβούλιο ώστε να προλαμβάνουν, να ανιχνεύουν και να τιμωρούν τις διάφορες νομικές παραβάσεις.

Προγράμματα ηθικής (2)

★ Προγράμματα ηθικής βάσει εντιμότητας

↳ Επιχειρηματικοί μηχανισμοί που είναι σχεδιασμένοι ώστε να καλλιεργούν στους ανθρώπους μια προσωπική υπευθυνότητα για ηθική συμπεριφορά.

Διαδικασία λήψης ηθικών αποφάσεων

Κατανοήστε όλα τα ηθικά πρότυπα.

- Αναγνωρίστε όλες τις ηθικές συνέπειες:
- Προνόμια για κάποιους.
 - Βλάβες για άλλους.
 - Δικαιώματα που εξασκούνται.
 - Δικαιώματα που χάνονται.

Ορίστε το συνολικό ηθικό πρόβλημα.

Καθορίστε τα οικονομικά αποτελέσματα.

Αναλογιστείτε τις νομικές υποχρεώσεις.

Αξιολογήστε τις ηθικές υποχρεώσεις.

Προτείνετε μια πειστική ηθική λύση.

Λήψη ηθικών αποφάσεων

Η λήψη ηθικών αποφάσεων απαιτεί:

★ Ηθική επίγνωση

↳ συνειδητοποίηση ότι ένα θέμα έχει ηθικές επιπλοκές.

★ Ηθική κρίση

↳ να γνωρίζεις ποιες πράξεις απαιτούν ηθική στήριξη.

★ Ηθικός χαρακτήρας

↳ δύναμη και επιμονή να πράξεις σύμφωνα με την ηθική σου, παρά σύμφωνα με τις διάφορες προκλήσεις του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Θάρρος

- ★ Η ηθική συμπεριφορά δεν απαιτεί μόνο ηθική επίγνωση και ηθική κρίση, αλλά και ηθικό χαρακτήρα, στον οποίο περιλαμβάνεται το θάρρος να πραγματοποιείτε ενέργειες που συνάδουν με την ηθική σας συγκρότηση.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (1)

★ Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ)

Corporate social responsibility (CSR)

↳ Η υποχρέωση που αναλαμβάνει μια επιχείρηση απέναντι στην κοινωνία.

↳ Τριπλό αποτέλεσμα

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (2)

★ Οικονομική ευθύνη

↳ Παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών που επιθυμεί η κοινωνία, σε τιμές που στηρίζουν την επιβίωση της επιχείρησης και ικανοποιούν τις υποχρεώσεις της απέναντι στους επενδυτές.

★ Νομική ευθύνη

↳ Τήρηση τοπικών, εθνικών και διεθνών Νόμων.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (3)

★ Ηθική ευθύνη

- ↳ Ικανοποίηση άλλων προσδοκιών της κοινωνίας, οι οποίες δεν έχουν καταγραφεί στους διάφορους Νόμους.

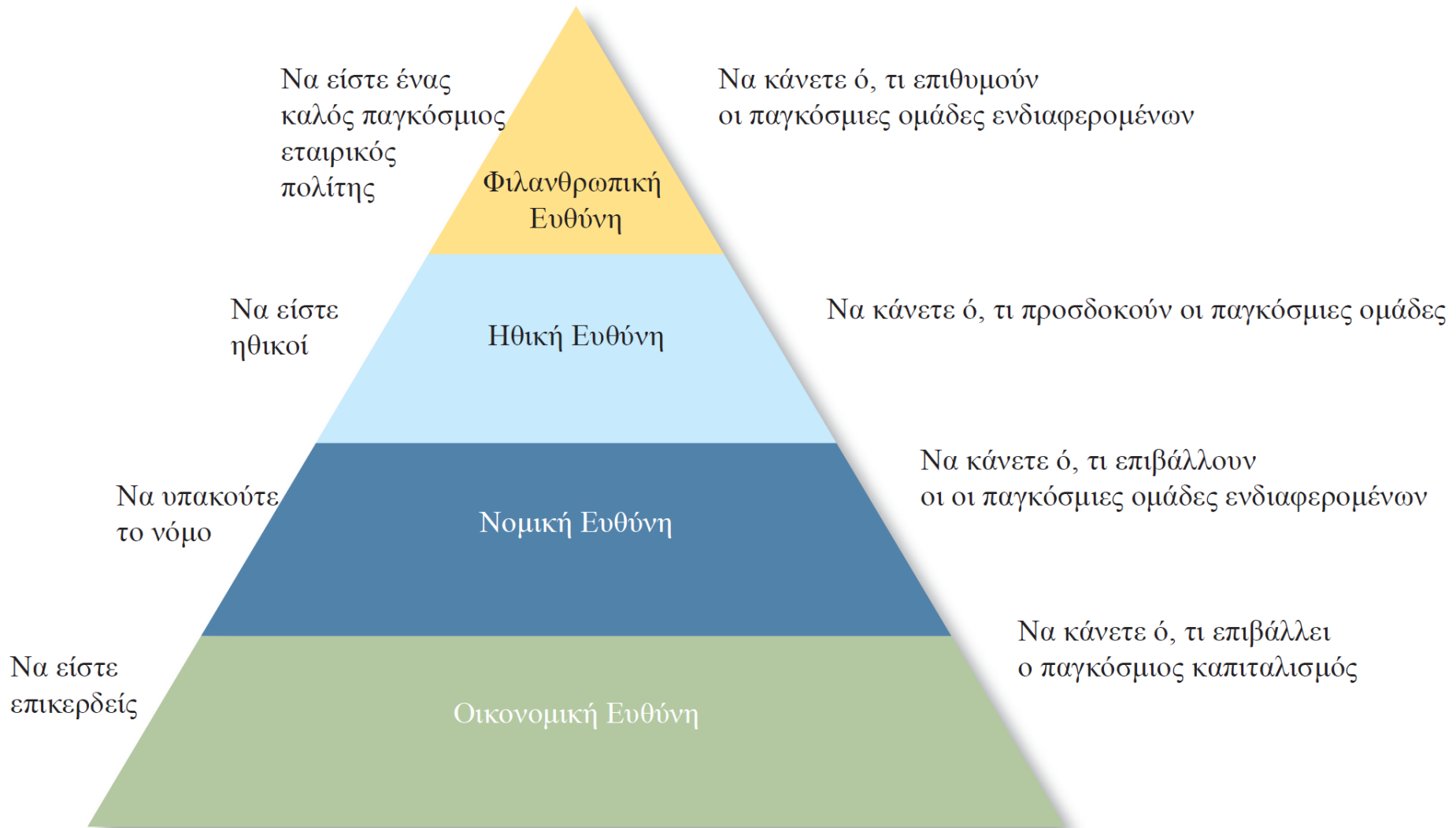
Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (4)

★ Φιλανθρωπική ευθύνη

- ↳ Επιπρόσθετες συμπεριφορές και δραστηριότητες που η κοινωνία θεωρεί επιθυμητές και τις οποίες υποστηρίζουν οι αξίες της επιχείρησης.

Πυραμίδα της Παγκόσμιας Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (5)

★ Υπερβατική μόρφωση

↳ Η εκπαίδευση που συμπεριλαμβάνει πέντε ανώτερους στόχους, οι οποίοι ισορροπούν το ατομικό συμφέρον με την υπευθυνότητα απέναντι στους άλλους:

- *Ενσυναίσθηση, γενναιοδωρία, κοινή προοπτική, κοινωνική προσδοκία, έλλειψη ανοχής απέναντι σε αρνητικά φαινόμενα.*

Αντικρουόμενες απόψεις

- ★ Η **πρώτη** προσέγγιση υποστηρίζει ότι τα διοικητικά στελέχη δρουν **εκ μέρους** των μετόχων και, ως τέτοιοι, είναι υποχρεωμένοι να **μεγιστοποιούν** την αξία της εταιρείας (αξία της μετοχής).
- ★ Η **δεύτερη** προσέγγιση θεωρεί ότι τα διοικητικά στελέχη θα πρέπει να πράττουν με βάση **ηθικούς κανόνες που βασίζονται σε συγκεκριμένες αρχές**.

Συμφιλίωση

- ★ Η μεγιστοποίηση του κέρδους και η εταιρική κοινωνική ευθύνη θεωρούνταν ανταγωνιστικές έννοιες που οδηγούν σε αντίθετες κατευθύνσεις και πρακτικές. Όμως, οι δύο αυτές προσεγγίσεις μπορούν να συνυπάρξουν.
- ★ Πρόσφατα, η προσοχή έχει στραφεί στο πιθανό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των κοινωνικά υπεύθυνων πράξεων.

Οικοκεντρική διοίκηση (1)

★ Οικοκεντρική διοίκηση

↳ Στόχος είναι η δημιουργία βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και η βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των ενδιαφερομένων μερών της επιχείρησης.

Οικοκεντρική διοίκηση (2)

★ Βιώσιμη ανάπτυξη

↳ Η οικονομική ανάπτυξη και εξέλιξη που εκπληρώνει τις ανάγκες του παρόντος, χωρίς να βλάπτει τις ανάγκες των μελλοντικών γενεών.

Οικοκεντρική διοίκηση (3)

★ **Ανάλυση του κύκλου ζωής**

- ↳ Μια διαδικασία που αναλύει όλες τις εισροές και τις εκροές που σχετίζονται με τον κύκλο ζωής ενός προϊόντος, ώστε να είναι δυνατός ο καθορισμός του συνολικού αντικτύπου του συγκεκριμένου προϊόντος στο περιβάλλον.

Παρακολούθηση βίντεο: Κινητά τηλέφωνα για στρατιώτες

- ★ Γιατί είναι σημαντικό για τον Rob και την Brittany Bergquist να είναι κοινωνικά υπεύθυνοι;

